

заворушень та/або їх продовження, розростання, або на керування ними, передбаченням неминучості або можливості настання наслідків у вигляді масових заворушень та бажанням діяти у такий спосіб. Щодо наслідків, що супроводжували масові заворушення (насильство над особою, погроми, підпали, загибель людей та ін.), вина їх організатора, а також особи, яка бере в них активну участь, може буди як у виді умислу, так і необережності. За наявності останньої має місце змішана форма вини, а вина у виді прямого умислу може бути підставою для кваліфікації дій за сукупністю злочинів, наприклад, за ч. 2 ст. 294 КК та відповідними частинами та пунктами ст. 115 КК.

Література

1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. – 3-тє вид., переробл. та доповн. / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. – К. : Атіка, 2004. – 1056 с.
2. Волков Б.С. Проблема воли и уголовная ответственность / Волков Б.С. – Казань, 1065.
3. Кригер Г. Еще раз о смешанной форме вины / Кригер Г. // Советская юстиция. – 1967. – № 3. – С. 5-6.
4. Пионтковский А.А. Курс советского уголовного права. – Т. 2 / Пионтковский А.А. – М., 1970.
5. Трайнин А.Н. Общее учение о составе преступления / Трайнин А.Н. – М., 1957.

Єфімов Володимир Веніамінович

доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності та спеціальної техніки факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ДО ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ОБУМОВЛЕНОСТІ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРОТИДІЇ ЕКОНОМІЧНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ РАЗОМ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ В БАЗОВИХ ГАЛУЗЯХ ЕКОНОМІКИ, ЗОКРЕМА В АПК УКРАЇНИ

Управлінські помилки, недоліки в механізмах господарювання виявилися сьогодні особливо відчутними, виступаючи основою збереження та відтворення економічної злочинності в базових галузях економіки, зокрема в агропромисловому комплексі України. Реформування правоохоронних органів, які здійснюють протидію економічній злочинності, дуже затягнулось, до того ж це реформування супроводжується значними законодавчими змінами. У цей же ланцюг необхідно додати порушення господарських зв'язків, зловживання у сфері фінансів і торгівлі, що розширює коло детермінант укріплення позицій злочинності.

Фахівцями допускається твердження, що в умовах ринкових відносин і вільного підприємництва не вдається уникнути наслідків криміногенного характеру, а за окремими напрямками господарювання можливе і посилення негативних сторін. Стихія ринку здатна не лише стимулювати виробництво, але й містить можливості для зловживань і махінацій.

Разом з перерахованими проблемами дослідники звертають увагу на недостатню ефективність профілактичної роботи. Саме профілактика злочинів та інших кримінальних правопорушень давно вже визнається основним напрямком у протидії злочинності. Проте ця діяльність потребує серйозного матеріального та кадрового забезпечення, в першу чергу висококваліфікованими фахівцями, матеріальними і фінансовими засобами, спеціальною технічною оснащеністю і соціально-правовим захистом. У цьому напрямку проведено цілу низку заходів, але корінних змін поки що не відчувається. Урядом країни здійснюються спроби вийти із такого становища за рахунок засобів місцевих бюджетів і відрахувань підприємств. Однак, як відомо, можливості в цьому плані є досить обмеженими [1].

Критичний розвиток економічної злочинності, про що свідчать статистичні дані, створює значну небезпеку для базових галузей економіки України. Системні порушення господарюючими суб'єктами норм чинного законодавства призводять до набуття неправомірних переваг над конкурентами. Зазначені проблеми руйнують правову уяву більшості суб'єктів господарювання та підштовхують здійснювати свою діяльність в обхід закону, забуваючи про свої обов'язки перед суспільством, вчиняючи різні неправомірні діяння, зменшуючи власні витрати і створюючи значні проблеми для чесної підприємницької діяльності. Іноді економічні переваги, незаконно надбані підприємцем внаслідок порушення встановленого порядку господарювання, настільки значні, що працюючому в рамках чинного законодавства підприємцю важко функціонувати поряд з нечесно працюючим партнером [2].

Для подолання зазначених процесів дослідники звертають увагу на таке:

- необхідно враховувати швидкість і темпи трансформаційних процесів, які відбуваються в економіці нашої держави. Реформи мають проводитися рішуче, швидко, без права на помилки, результатами яких є величезні збитки для суспільства. Затягування реформаційних процесів, неадекватність дій до тієї ситуації, що реально складається, є досить небезпечним шляхом для нашої держави;

- у будь-якій суспільно-економічній системі не буває безвихідних ситуацій. Розпад старих її елементів є також історичним виходом, оскільки на цьому розпаді анігілюються накопичені у минулому антагоністичні суперечності і формуються нові соціальні, економічні та політичні відносини і структури;

- темпи й характер перебігу трансформаційних процесів залежать від державницької та патріотичної позиції тієї частини населення, яка формує основний працюючий потенціал України;

- динаміка функціонування економічної злочинності дозволяє стверджувати, що вона вже досягла максимальної межі у своєму розвитку і сьогодні за абсолютними характеристиками вступає у фазу загрозливої стабілізації. Проте, внаслідок продовження політичної кризи в державі, вона може ще більше розростатись та продовжувати активізуватись [2].

Ще одним напрямом у протидії економічній злочинності, на який у науковій літературі звернено увагу, є розвиток недержавного управління національною безпекою України у сфері економіки. Безконтрольна діяльність зі створення і налагодження систем безпеки суб'єктів господарювання породжує можливість протидії приватних охоронних структур діяльності правоохоронних органів [3, с. 400].

Як підсумок, щодо формування програмного вирішення визначеної нами проблеми, необхідно підкреслити існуючу думку серед дослідників, що значна роль у процесі подолання економічної злочинності має належати активній державній політиці, яка реалізується через раціонально-прагматичну та оптимально-виважену законодавчу стратегію, диференційовано спрямовану на обмеження та знищення тих чи інших її протиправних проявів залежно від рівня їх соціально-економічної небезпечності.

Література

1. Кримінологія : навчальний посібник. – К., 2004. – Тема 21. Соціальна обумовленість причин злочинності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.studfiles.ru/preview/5043885/page:16>.
2. Кравчук С.Й. Організаційно-правові заходи протидії економічній злочинності, теоретико-практичні основи вироблення заходів по протидії економічній злочинності, економічна злочинність в Україні / Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://libfree.com/148540399_ekonomikaorganizatsiynopravovi_zahodi_protidiyi_ekonomichniy_zlochinnosti.html.
3. Ліпкан В.А. Національна безпека України : навч. посібник. – К. : Кондор, 2008. – 552 с.

Зимовець Андрій Валерійович
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри загальноправових
дисциплін юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАГАЛЬНІ ОЗНАКИ ВЗАЄМНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ ТА ЛЮДИНИ

Взаємна відповідальність держави та людини є одним з базових принципів конституційного ладу сучасної демократичної держави. Водночас таку відповідальність слід розглядати як один з загальносоціальних принципів права.